

Funksjonalismen ca. 1920 - 1940:

Bauhaus Dessau, Tyskland	(1923, eksperimenterende/funksjonalisme)
Skogkrematoriet, Stockholm	(1920, tidlig funksjonalisme)
Horngården, Oslo	(funksjonalismen, 1930)
Villa Dammen, Oslo	(funksjonalismen)
Eneboligen Slemdalsveien, Oslo	(1933, funksjonalismen)
Markveien 4, Trondheim	(funksjonalismen)
Oscarsgaten 24, Oslo	(funksjonalismen)
Rjukanhuset, Rjukan	(1930, funksjonalisme)
Dilsdalen feriehem, Dalsbygda, Telemark fylke	(1933-34, funksjonalisme).

Funksjonalismen ca. 1920 - 1940:

1930-årene. Praktisk funksjon var avgjørende. Stor betydning hadde Bauhausskolen som var opprettet i Weimar i 1919, men som til Dessau der skolens bygninger ble et av funksjonalismens hovedverk. Stilen var et kraftig oppgjør med fortidens stiletterligninger, dekor og manglende sammenheng mellom form og funksjon. Gjennombruddet i Norge kom i årene 1925-27 da Skansen stod ferdig.

Lars Backer, Gudolf Blakstad, Herman Munthe-Kaas, Ove Bang, Arne Korsmo.
Bauhaus i Dessau, Tyskland.
Restaurant Skansen, Oslo 1925-27. (Revet 1971).
Ekebergrestauranten.
Old Fellowgården 1934.
Lysverkene i Oslo. Kunstneres hus i Oslo. Universitetsanlegget på Blindern.

Typisk for stilens trehus i Norge:

- panelte reisverkshus
 - valmede eller flate tak
 - store vindusflater uten sprosser, vindusbånd
 - kubisk sammenstilling av volumer og flater
 - runde balkonger
 - sirkelrunde vinduer
 - . vinduene fortrinnsvis plassert i hjørnene
- Byggmestervarianten var hus i en etasje med høye , helvalmede tak og halvrunde kvister.

Bauhaus Dessau (1923, eksperimenterende/funksjonalisme)

Tyskland

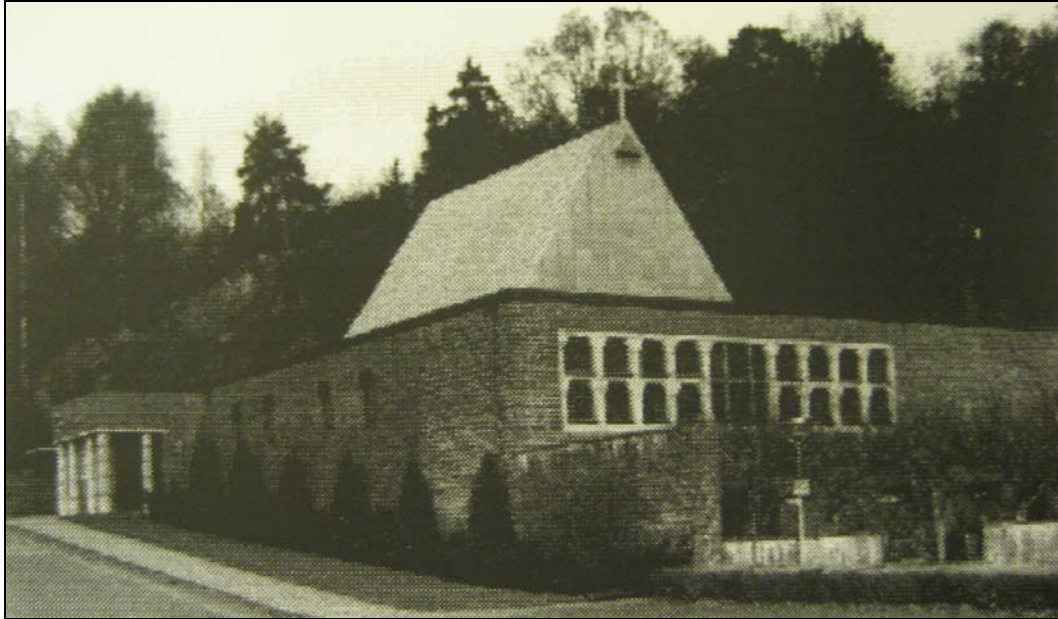
Dette bygget ble bygget for å bevise at kunst og teknikk ikke behøvde å være fremmede for hverandre slik tilfellet hadde vært på 1800-tallet, men at de tvert imot kunne virke fruktbringende på hverandre. En arkitektsskole som ble grunnlagt og tegnet av tyskeren Walter Gropius, som som ble stengt av nazistene. Det var på denne skolen at stålørsmøbler og lignende dagligmøbler ble oppfunnet. Grunntanken som Bauhaus forfektet, er iblant blitt sammenfattet i slagordet "funksjonalisme". Med det mente man at enhver hensiktsmessig form i seg selv var vakker.

Walter Gropius (1883-1969), tysk arkitekt, utdannet i Charlottenberg og Munchen og hos Peter Behrens i Berlin. Han fikk allerede ved sine bygninger for Faguswerk i Alfeld (1911) og Werkbundutstillingen i Köln (1914) en banebrytende betydning ved sin radikale anvendelse av betong og glass i kubiske, usmykte bygningsblokker, til dels uten spor av de konstruktive elementer i fasaden, og må derfor regnes blant skaperne av funksjonalismen. Ble 1918 leder av kunstakademiet i Weimar, omdøpt til Bauhaus og verdensberømt etter flyttingen til Dessau 1925, også for de bygninger til institusjonen som Gropius hadde tegnet. Utdannelsen var her basert på et intimt samarbeid mellom alle kunstarter og, for arkitektenes vedkommende, en deltakelse i alle tekniske fremstillingsprosesser. I 1928 gikk Gropius tilbake til praktiserende virksomhet og bygde bl. a. Siemensstadt (1929). Han emigrerte til Storbritania etter nazistenes maktovertakelse. Andre verker var bl. a. Harvard Graduate Center (1949) og USA's ambassade i Athen (1957-1961).

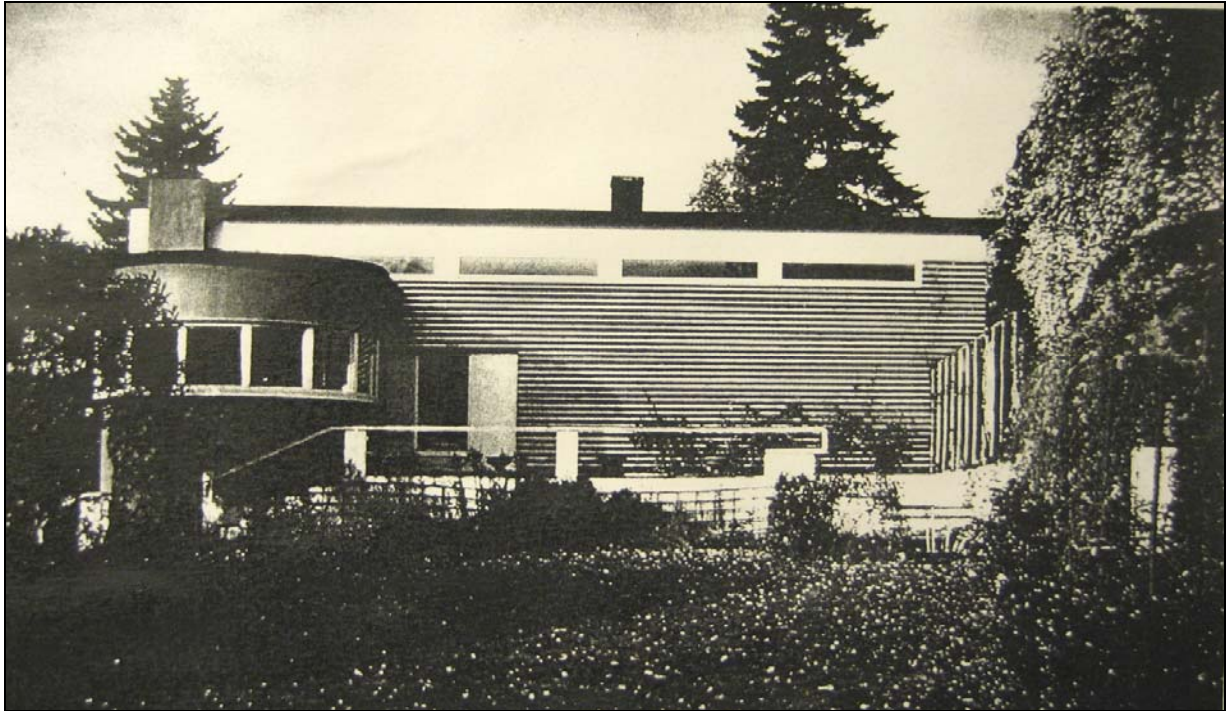
Skogkrematoriet (1920, tidlig funksjonalisme) Stockholm

Av Erik Gunnar Skoglund (1885-1940), svensk arkitekt. Medlem av Konstakademien 1931, professor ved Kungliga tekniska högskolan samme år. Bygningen for Stockholms stadsbibliotek (1927) viser hans opprinnelige interesse for nyklassisismen, mens han ved Stockholmsutstillingen i 1930 gjorde en banebrytende innsats for funksjonalismens anerkjennelse i Norden. I særstilling er hans tilbygg til Gøteborgs rådhus og krematoriene ved Skogskyrkogården i Stockholm. Krematoriet i Gøteborg, oppført etter hans død, røper igjen hans tilknytning til klassisismen.

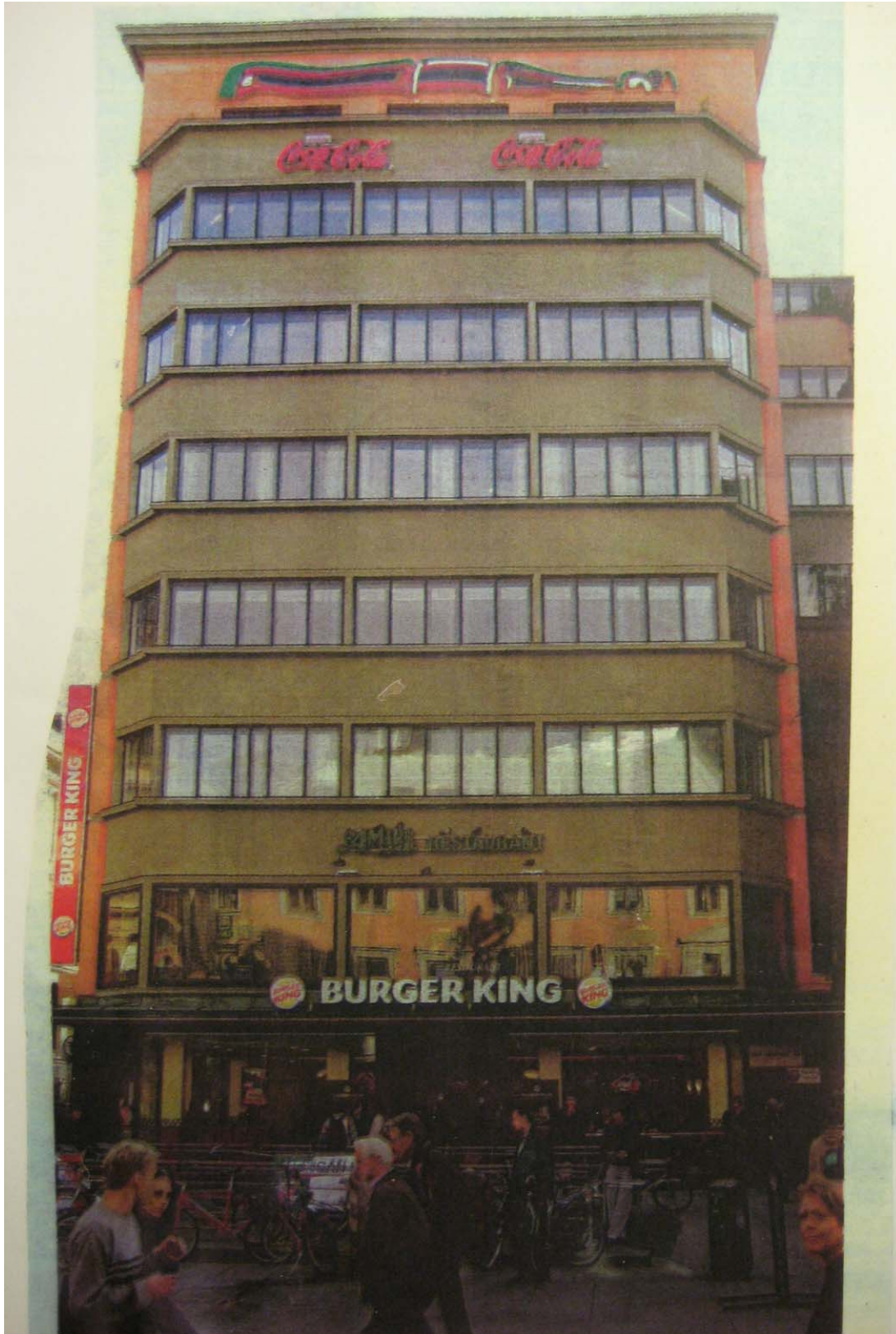
Villa Dammen (funksjonalismen)
Oslo

Tegnet av arkitekt Sverre Aasland, bygger på geometriens grunnformer og på det dynamiske samspillet mellom buen og det rettvinklede, og den sterke bruken av materialer og den dynamiske blåfargen.

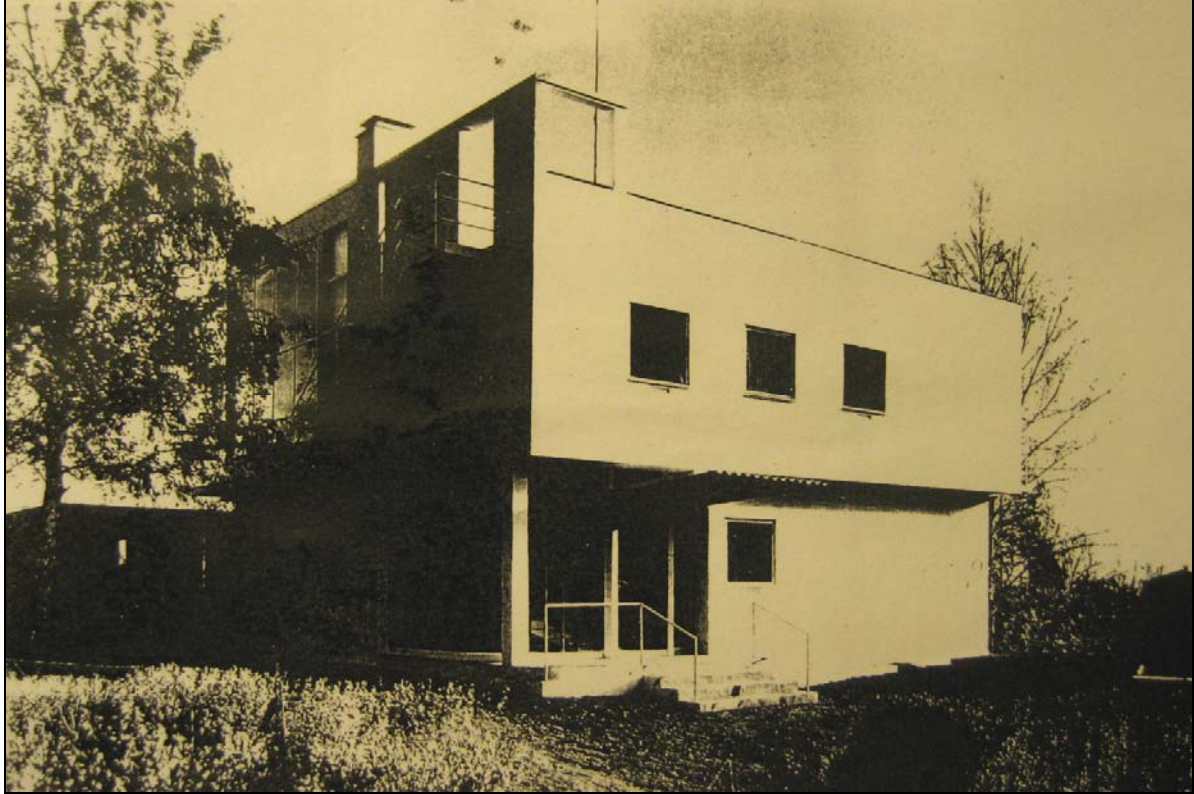
Horngården (1930, funksjonalisme)
Oslo

Tegnet av Lars Backer. Funkisens arkitekter var som oftest sosialister og ville fjerne all småborgerlig kos. Bort skulle også alle historiske former. BACKER HAR OGSÅ TEGNET Ekebergrestauranten.

Eneboligen Slemdalsveien (1933, funksjonalismen)
Oslo

Tegnet av arkitekt Arne Korsmo. Her er alle de typiske elementene fra funksjonalismen på plass. Det strenge, presise formspråket, de rene pussede veggflatene hvor lysåpningene i fasadene er skåret inn i muren etter et strengt, geometrisk mønster.

Markveien 4 (funksjonalismen)
Trondheim

Bolig i "funktisstil".

Oscarsgaten 24 (funksjonalismen)
Vadsø

"Funkisvilla".

Rjukanhuset (1930, funksjonalisme)
Rjukan, Tinn kommune

Folkets HUS som det opprinnelig het ble tegnet av arkitektene Jacob Hansen og Gerhard Iversen i 1930, og var det første bygg av offentlig karakter i Rjukan som ble bygget av andre enn Hydro. Bygningen har idag sin opprinnelige funksjon, men fikk et mindre tilbygg tilpasset bygningens stil og nyinnredet kinosal på 1980-tallet.

Bygningen fremstår i rendyrket funksjonalistisk stil, og er en av de få bygningene i Telemark fra denne perioden som ikke er vesentlig ombygget.

Dilsdalen feriehjem (1933-34, funksjonalisme)
Dalsbygda, Telemark fylke

Dilsdalen er bygd av Frimurerlosjen i Skien som feriested for barn. Bygningen er tegnet av Wilhelm Swensen og oppført i 1933-34. Bygningen er ikke vesentlig endret siden den ble oppført.

